Bijlage Inspraaknotitie eerste concept Programma Erfgoed

	Datum	Naam	Documentnummer
1	15-9-2025		D25.354604
2	17-9-2025		D25.355619
3	18-9-2025		D25.355617
4	25-9-2025		D25.355359
5	29-9-2025		D25.355499
6	30-9-2025		D25.355571
7	30-9-2025		D25.355614
8	2-10-2025		D25.355777

1.	**Beantwoording reactie**
IJzertijd niet genoemd in hoofdstuk 4.	IJzertijd en bronstijd worden toegevoegd aan hoofdstuk 4.
Nader onderzoek naar ijzertijd en bronstijd en bewoners daarbij betrekken.	Onderzoeken of het project Beach Archeology hiermee uitgebreid kan worden.
Archeologisch onderzoek in de Wanteskuup en bewoners daarbij betrekken.	De archeologische waarden in de Wanteskuup zijn bewust beschermd door middel van de aanleg van het vogeleiland. Het beleid van de gemeente is “behoud in situ”. De gemeente is bereid om op andere locaties non-destructief onderzoek te organiseren en publiek daarbij te betrekken.
Oprichten werkgroep onderzoek geschiedenis Noord-Beveland voor 1530.	Toevoegen aan hoofdstuk 7.3.5. en nieuwe aanbeveling 37 "Stimuleer onderzoek naar de geschiedenis van Noord-Beveland en onderzoek of een werkgroep van door de gemeente ondersteunde vrijwilligers hiervoor passend is".
2.	
Worden inwoners en dorpsraden betrokken bij uitvoeringsprogramma?	Ja, zie hoofdstuk 8.1. *“De gemeente kan en wil het Programma Erfgoed niet alleen uitvoeren. Ook bij de uitvoering is participatie belangrijk. Samen met inbreng van inwoners, (erfgoed)organisaties, kerken, vrijwilligers en ondernemers wil de gemeente de actiepunten gaan uitvoeren.”*
Kunnen inwoners ergens terecht voor vragen over monumenten en erfgoed en hun verhalen?	Ja, zie hoofdstuk 7.1.1. en aanbeveling 1. Aanbeveling 1 uitbreiden met “inwoners” naast monumenteneigenaren. Voor de verhalen komt er een website met ook een meldpunt.
3.	
Hoorspel in dialect.	Noemen in hoofdstuk 7.3.4. als voorbeeld.
4.	
Monumenteneigenaren worstelen met verduurzamingsopgave, zowel technisch als financieel.	Toevoegen aan hoofdstuk 1.4. Opnemen als aanbeveling. Actie 5 bevat de aanbeveling om een fysiek en digitaal loket voor monumenteneigenaren en inwoners in te richten. Informatie over verduurzaming, technische onderwerpen en financiële regelingen kan bij het loket worden verkregen. Gemeente gaat graag in overleg met de indieners van deze reactie over dit onderwerp.

Informatie over reikwijdte en omvang monumentenbescherming.	Als voorbeeld noemen in hoofdstuk 7.1.2. De website van de gemeente is hierop al aangepast. De gemeente heeft het voornemen om hierover een informatiebijeenkomst te organiseren.
Wil de gemeente in de praktijk iets doen met het Romeinse verleden als eigen levende geschiedenis?	Het Romeinse verleden is zeker een belangrijk onderdeel van het erfgoedprogramma. De gemeente is trots op dit erfgoed dat internationaal bekend is. De gemeente is in gesprek met de indieners van deze reactie en andere bij het Romeinse betrokken mensen en organisaties over het meer beleefbaar maken van dit deel van het Noord-Bevelandse erfgoed.
Aanbod om samen te werken aan uitvoering programma.	Van dit aanbod wordt graag gebruik gemaakt.
5.	
Zelfkritiek uitoefenen.	Gemeente wil lessen leren uit het verleden. De gemeente gaat hierover graag in gesprek.
Programma is nog te algemeen en weinig bindend, er ontbreken belangrijke ijkpunten.	Aan de hand van de ingekomen reacties en in de gezamenlijke uitvoering zal het programma verder concreet worden gemaakt.
Vraagtekens bij toepassen criteria welstand in historische omgeving.	Het Omgevingsplan en de Welstandsnota bieden voldoende handvatten. De toepassing hiervan valt onder hoofdstuk 7.1.1.
Extra bescherming Colijnsplaat.	Colijnsplaat is als enige dorp in de gemeente door het Rijk aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Hiertoe is beleid opgenomen in het Omgevingsplan.
Dubbele benoeming landschappen op pagina 15.	In de afbakening worden de verschillen tussen enerzijds materieel en immaterieel erfgoed en anderzijds tussen roerend en onroerend erfgoed geduid. Landschap is een voorbeeld van zowel materieel als onroerend erfgoed.
Vrijwillig programma. Waar is de verbinding met het vergunningenbeleid?	Een programma erfgoed is niet verplicht onder de Omgevingswet. Dat neemt niet weg dat er wel verplichte, wettelijke taken zijn op het gebied van erfgoed. Het Programma Erfgoed zal ook leiden tot wijziging van het Omgevingsplan. Op basis van dit plan worden vergunningen getoetst.
Gemeentelijke taak omgevingsbeleid bij onder meer verduurzaming.	Dit valt onder de wettelijke taken van de gemeente m.b.t. VTH, zoals genoemd in hoofdstuk 7.1.1. en bijbehorende aanbevelingen.
Rol omwonenden.	In hoofdstuk 5.2. gaat het over de participatie om tot het programma erfgoed te komen. In hoofdstuk 2.4. gaat het over de rollen bij de uitvoering van de wettelijke taken.
Valkreek in Omgevingsvisie.	Op pagina 21 wordt een samenvatting gegeven van de Omgevingsvisie Noord-Beveland 2030. De Valkreek wordt hierin niet specifiek genoemd in relatie tot cultuurhistorie, wel in algemene zin.
Bescherming Valkreek.	De Valkreek is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening. De Valkreek is nu in het Omgevingsplan van de gemeente, waar het bestemmingsplan Bebouwde kom Colijnsplaat 2022 deel van uitmaakt, bestemd als natuur en heeft als dubbelbestemming 'Archeologie-Waarde-4'.
Beperking financiële ondersteuning rijksmonumenten door het Rijk.	De gemeente kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor beleidskeuzes van het Rijk. De gemeente wil monumenteneigenaren in ieder geval ondersteunen via de loketfunctie en informatiebijeenkomsten.
Colijnsplaat en Valkreek als werelderfgoed.	Noord-Beveland en de regio maken al deel uit van het UNESCO Global Geopark Schelde Delta. Er is eerder onderzocht of de Oud Noord-

	Bevelandpolder als werelderfgoed aangewezen kon worden. Dit werd niet haalbaar geacht, omdat polder de Beemster in Noord-Holland al was aangewezen.
Noord-Beveland maakt een uitgeruimde indruk. Met landschapsbeleid matigen.	Het open karakter van het landschap van Noord-Beveland is een gevolg van de ontstaansgeschiedenis. Het actualiseren van het landschapsbeleidsplan is als actie in het programma opgenomen.
Eerdere brief van 10 april 2025 toevoegen aan documentatie.	Deze brief en andere tijdens het participatietraject ingebrachte reacties zijn betrokken bij het opstellen van het programma.
6.	
Afstemming ruimtelijk beleid en erfgoedbeleid in Omgevingsplan.	Hieraan wordt aandacht geschonken in hoofdstukken 7.1.4 en 7.2.3. en diverse acties.
Bescherming ensembles.	Dit wordt genoemd in de acties 9 en 16.
Bescherming omgevingen van beschermd erfgoed.	De gemeente moet hiervoor regels opnemen in het Omgevingsplan, zie actie 19.
Landarbeidersgeschiedenis en boerenschuren in kernen.	Het belang van de landarbeidersgeschiedenis voor Noord-Beveland wordt benoemd in het programma. Hoe dit zich vertaalt in bescherming moet volgen uit de inventarisatie naar gemeentelijke monumenten.
Uitbreiden regeling voor schuren in Colijnsplaat.	Bij het eventueel aanwijzen van gemeentelijk beschermde stads- en dorpsgezichten valt te overwegen deze regeling uit te breiden. Er is al een uitgebreidere subsidieregeling: de subsidieregeling dorpsvernieuwing voor woningen van voor 1953, geldend in de gehele gemeente. Bovendien probeert de gemeente al jaren met de gemeentelijke subsidieregeling voor de restauratie en het opknappen van schuren in het beschermd dorpsgezicht de eigenaren feitelijk te compenseren voor de aanwijzing van de achterstraten.
Cultuurhistorisch erfgoed langs de Oosterschelde.	Veel landschapselementen en -structuren zijn opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening en moeten daarom door de gemeente worden opgenomen in het Omgevingsplan. Dit is al grotendeels gebeurd. Bij de inventarisatie van gemeentelijk erfgoed zal dit worden meegenomen en indien nodig wordt het omgevingsplan gewijzigd. Indien nodig kan de gemeente in overleg treden met het Waterschap.
Instrument instructiebesluit in de Omgevingswet gebruiken.	Dit instrument is alleen voor het Rijk en de Provincie bestemd en bedoeld om iets dwingend op te leggen aan lagere overheden. Dit instrument is niet toegewezen aan gemeenten, omdat zij geen instructies dwingend mogen opleggen aan burgers en bedrijven.
Zonneweides	In de Omgevingsvisie is beleid opgenomen voor zonnepanelen en zonneweides.
Handhaving instandhoudingsplicht rijksmonumenten.	Dit is opgenomen in acties 3 en 4.
Hydrofoor Kortgene.	Deze zal worden meegenomen bij de inventarisatie van mogelijke gemeentelijke monumenten. Het artikel dat hierover is geschreven is bij de gemeente bekend.
7.	
Tempel als gemeentelijk monument.	De gemeente acht het vanwege de gangbare criteria niet aannemelijk dat de tempel aangewezen wordt als gemeentelijk monument. Deze replica van een Gallo-Romeinse tempel is in 2005 tot stand gekomen. De gemeente is bereid om te onderzoeken hoe de gemeente de duurzame

	instandhouding van de tempel verder kan ondersteunen.
Monument voor de verdronken dorpen.	Dit is aangepast in de tekst.
Geen dubbel werk funerair erfgoed.	De gemeente waardeert het zeer dat dit al door haar inwoners wordt geïnventariseerd. We roepen hierbij op de resultaten met de gemeente te delen ten behoeve van de nog uit te voeren inventarisatie van (te beschermen) erfgoed. De gemeente zal toezien op het voorkomen van dubbel werk.
Geen dubbel werk digitale informatievoorziening erfgoed.	Gemeente zal toezien op het voorkomen van dubbel werk en waar mogelijk bestaande voorzieningen gebruiken.
8.	
Johannis de Rijke niet genoemd in programma.	Johannis de Rijke wordt genoemd in actie 40 en is toegevoegd aan hoofdstuk 4.
Hoofdstukje over beroemde personen.	Bij de uitvoering van de acties in hoofdstuk 7.4.1. kunnen ook verhalen over bekende/beroemde inwoners worden meegenomen.